

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et Salvatoris Nostri

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. VI. Quintam Beatitudinem esse Caritatis ac Misericordiæ in omnes
sollicitam exhibitionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53753)

tempus expleveris, dic *Sitio!* incipe fieri
 æstuaris salutis alienæ, & eam totò animò
 cupere, ad eam omnem conatum, quem
 tibi Dei benevolentia & tuæ vitæ ratio
 præstat, adhibere.

CAPUT VI.

*Quintam Beatitudinem esse Ca-
 ritatis ac Misericordiæ in omnes solli-
 citam exhibitionem.*

Stabant autem juxta crucem Iesus Ma-
 ster ejus & soror Matris ejus Maria
 Cleopha & Maria Magdalene. Cum vi-
 disse ergo Iesus Matrem & Discipulum
 stantem, dixit Matri suæ: *Mulier, ecce
 Filius tuus: deinde dicit Discipulo: ecce
 Mater tua: & ex illa hora accepit eam Di-
 scipulus in sua.* Beatitudinem, esurienti-
 um ac sitientium initia & incrementa
 gratiæ & salutis alienæ, consequitur beati-
 tudo, sollicitè curantium & satagentium,
 ut omnia fiant, quæ adhuc consequenda ju-
 dicentur proximis profutura. Et hic quo-
 que ordo beatitudinum ad perfectiora pro-
 gredi-

greditur: prior enim sistebat in votis, hæc ad facta procedit; prior cum sitiente Domino iustitiam omnium hominum toto corde sitiebat, posterior cum eodem operante salutem in medio terræ hominum salutem conatur operari, & illud aggreditur, quod est divinorum omnium divinissimum, cooperari Deo in salutem animarum. Quinto enim loco à Domino dictum est: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.* Sunt autem operum Misericordiæ, & Caritatis duæ classes: altera, quæ Corporeis vacat; altera, quæ Spiritualibus. Illa opem fert corpori, ne ejus necessitatibus anima opprimatur; hæc animam ipsam opportunis subsidijs adjuvat. Primum igitur oportebit, quid ea misericordia sit, deinde quo pacto ea nos beatos reddat, postremò qua ratione eam ex hoc Salvatoris verbo discamus, ostendi. Est Misericordia quædam divinæ operationis imitatio, quâ ut ille bonitatem suam premere, ut ita dicam, & continere non potuit, quin eam creandis primum rebus, deinde eisdem Salvatoris passione renovâdis exerceret, ita

pectus humanum Deo plenum quiescere non potest, donec, quod in se concepit boni, id in omnes, quocunque se opportunitas dederit, effundat. Quemadmodum igitur Dei Bonitas duplici opere se prodit, naturæ & gratiæ, seu Creationis & Reparationis, ita Misericordia, sive quod idem est, Caritas ejus imitatrix in utriusque ordinis opera gestit erumpere, & naturæ bona & gratiæ ministrare, & corpori & animæ opem ferre, &, quod Dominus in Creatione formavit, reficere, &, quod in Reparatione restituit, ad eam integritatem referre conatur. Totum hominem Dominus salvum fecit, totum, si fieri posset, Caritas salvum facere contendit. Hinc Domino in monte specimen suæ claritatis edenti apparent Moyse & Elias, perfectorum virorum par, quorum uterque clarus exemplis charitatis utriusque geminatae misericordiæ largitate & animas pavit & corpora. Moyse enim legem dedit, manna, fontem, coturnices. Elias prophetis sermonibus claruit, & viduas pavit, & pluvias cum voluit, retinuit, cum voluit dedit. Quanquam apti-

us fortè dixerimus, Moysen corporeæ mi-
sericordiæ opera designâsse, cùm ipsa lex
non nisi externa quædam spectare videat-
ur, Eliam zelo Domini flagrantem, in
cujus spiritu ac virtute Joannes quoque
venit, Spiritualis misericordiæ opera si-
gnificare. Dominum verò, qui medius
stabat, utriusque liberalitatis fuisse simula-
crum. Quippe qui & panes populo ad su-
stentandum corpus dederit, & animas
verbò suò refecerit. Quicumque ergo ejus
in se caritatis affectum semel concepit, is
nihil omittit, quod alijs prodesse aliquo
modo possit. Et primùm quidem Sancti
solent corporea caritatis opera exhibere,
deinde ad spitualia gradum facere: Sic
Apostolos & Sectatores suos Dominus ius-
sit primùm vendere omnia, quæ habe-
bant, & dare pauperibus, deinde eos mi-
sit evangelizare. Hoc verò quàm bea-
tum sit, non possumus aliter meliùs pro-
bare, quàm verbo Salvatoris, *beatius est,*
magis dare, quàm accipere. Non modò
igitur beatum est opera misericordiæ exhi-
bere, sed beato beatius, ac divino divini-
us, sive, ut Beatus ac Divinus ait Diony-

sius, divinorum omnium divinissimum. Nec difficile est id probare; nam beatus est, qui Deum possidet, *Deus autem caritas est, & qui manet in Caritate, in Deo manet, & Deus in eo.* Beatum ergo hominem in hac vita facit caritas, quantam hujus vitæ misera conditio beatitudinem capit. Ille eâ fruitur, qui caritate fruitur; sed qui non tantum ipse eâ gaudet, sed in alios quoque eam derivat, ille etiam beatior est: auget enim beatitudinem caritatis ille actus, qui ipsam auget caritatem, quam effundit. *Beatus, qui intelligit super egenum & pauperem.* Principes, qui se volunt id esse, quod audiunt, nihil habent gratius, nihil quô magis oblectentur, quàm cum clementiæ ac liberalitatis ostendendæ ijs opportunitas datur; in eo enim se maximè rerum moderatores ac dominos agnoscere vident. Ita ille quoties nihil toto die beneficij præstiterat, vespere tristis ac mœrens, amici, aiebat, perdidimus diem, hac die non fuimus, quod vocamur. Quod si opes aut fundos elargiri principem ac regem facit, spiritualia charismata dispensare, pœne dixerim, Deum facit.

Quid

Quid ergo beatius, quàm id facere, quò
 maximè Deus lætatur, & gaudet? *Lata-*
tur enim Dominus in operibus suis, boni-
 tatem suam ubique diffundens. Nõne ip-
 sam Angelorum beatitudinem aliquo mo-
 do auget unius peccatoris ad Deum con-
 versio? *Gaudium quippe est Angelis Dei*
super uno peccatore pœnitentiam agente.
 Quis non gaudeat, quis non putet se bea-
 tum, si ei liceat aliquem ex errore deduce-
 re? *Beati igitur misericordes.* Nunc, quo
 pacto id à Christo Domino exhibeatur in
 cruce, quod erat tertiò locò propositum,
 ostendamus. *Stabant, inquit, juxta cru-*
cem Mater ejus, & soror Matris ejus Ma-
ria Cleopha, & Maria Magdalene. Hæ
 omnes mulieres Domino ministraverant:
 Mater ejus nascenti, & inde usque ad gran-
 diorem ætatem; Maria Cleopha jam do-
 centi; Maria Magdalene postremo tem-
 pore. Maria Magdalene illi dederat un-
 guenta & capillos, id est, superflua, quò
 significaverat eos, qui ex ijs, quæ cadunt
 de mensa, & quæ ipsis superfluunt, pau-
 peres alunt. Maria Cleopha cibis eum
 aluerat, quos, ut credibile est, de suo pau-

perepenu detrahebat, quò significaverat eos, qui non de superfluis modò, sed etiam de sibi opportunis ac necessarijs aliquid decerpunt, quò indigentibus largiantur. Maria Virgo præter hæc omnia sanguinem ei dederat, sui que integerrimi corporis partem, quò eos significaverat, quorum perfecta caritas eò pertingit, quò nihil ulterius esse potest, ut pro salutis alienæ procuracione sanguinem profundant. Majorem enim caritatem nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis. *Videns ergo Jesus Matrem & discipulum stantem, quem diligebat, dicit Matri suæ: Mulier ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo, ecce Mater tua.* Hīs verbis utrumque genus misericordiæ exprimitur, & commendatur. Nam cur discipulo, quem diligebat, Matrem dedit? nisi ut ab ea velut Matre aleretur lacte divinæ sapientiæ, quò ea redundabat, postquam ipsam Sapientiam aluerat. Cùm enim scriptum sit: *Audi fili mi præcepta matris tuæ*, proculdubio eo fine discipulo juniore Sapientissima Mater data est, ut ea illum instrueret, & præceptis vitæ saluberrimis edoceret:

nam

nam & Magistram Apostolorum eam vo-
cant Sancti Patres, & præcipuè Joannis,
qui fortè ideo præ cæteris omnibus Sacris
Scriptoribus altissimè, ac divinissimè
scripsit, quia peculiariter ab ea est eruditus.
Nihil enim omittebat Virgo Sanctissima
beneficij, quod in filium Joannem confer-
re posset, tum quotidie ampliores & ube-
riores à filio collustrationes & incremen-
ta divini amoris ei impetrans, tum arcana
divinæ sapientiæ, quæ olim recondiderat,
conservans omnia verba filij, & confe-
rens in corde suo triginta annis, Joanni a-
periens, tum exemplò incomparabilis san-
ctitatis, prudentiæ ac modestiæ ad per-
fectiora semper illum quotidie parere vide-
batur, dum quotidie hoc magisterio profi-
ciens renovaretur spiritu mentis suæ, ac
diceret cum Propheta: *Renovabitur ut*

Psa. 102
v. 5.

aquila juvenus mea. Hæc igitur con-
templantes discamus, opera misericordiæ
spiritualis proximis exhibere, pro ijs oran-
do, verbis eos ad omnem virtutem exci-
tando atque instruendo, exemplò ea, quæ
docuerimus, confirmando. Et quotquot
sunt animæ hominum, tot nobis filios esse

arbitremur, quibus, si minùs re atque effectu prodesse possimus, animò certè & voluntate conemur. Vicissim autem Joannem contemplemur Virgini ministrantem; statim enim illam accepit in sua, statim Dominam constituit domus suæ. Quà putas eam diligentia vel ab insidijs Judæorum defendit, vel à tempestatum injurijs, vel, nequid ei decisset, ubique prospexit? Ephesum quoque eam duxit, ut, qua in urbe Diana ab Ethnicis templò totius Asiæ celeberrimò colebatur, in ea Dei Mater à pijs coli inciperet. Discamus & nos Joannis imitatione tum proximis nostris omnia ad vitam tuendam opportuna sollicitè ministrare, tum sacris templis & religiosis domibus omnem liberalitatem ac beneficentiam exhibere.

CAPUT VII.

Sextam beatitudinem esse Munditiem cordis Innocentiâ & Simplicitate constantem.

ET circa horam nonam exclamavit Jesus voce magna dicens: Eli Eli! lamma